

Asia: VN/30209/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain sekä taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuvataidekoulujen liitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain sekä taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta.

Kuvataidekoulujen liitto puoltaa esitystä taiteen perusopetuksen opintojen kirjaamisesta valtakunnalliseen opinto- ja tutkintorekisteriin. Kannatamme, että taiteen perusopetuksen opinnot tulevat näkyviin opinto- ja tutkintorekisteriin, mikä samalla helpottaa osaamisen tunnustamista eri koulutusmuotojen välillä ja tukee jatkuvan oppimisen periaatetta.

Lasten ja nuorten taiteen perusopetus on pitkäjänteistä, tavoitteellista ja opetussuunnitelmiin perustuvaa. Koulutusmuodon luonne eroaa vapaasta sivistystyötä tältä osin paljonkin. Opetushallituksen antamien opetussuunnitelmien perusteet määrittävät, että taiteen perusopetuksen yhtenä tehtävänä on antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Tältä pohjalta on ensiarvoisen tärkeää, että taiteen perusopetuksen opintopisteytystä määriteltäessä tämä peruste myös otetaan huomioon. On toivottavaa, että pisteytys tukee päämäärää, että taiteen perusopetuksen opinnoissa saavutettu osaaminen tunnustetaan erityisesti toisella asteella ja jatko-opintoihin pyrittäessä.

Taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä on 1300ot. Tästä syventävien opintojen osuus on 500ot, joka suoritetaan pääasiassa toisen asteen opiskelijoina, noin 16–19 vuoden ikäisinä. Käytännössä jo nyt esimerkiksi lukioikäisenä tehdyistä kuvataidekoulujen opinnoista voi saada kursseja lukioon. Syventäviin opintoihin sisältyy myös lopputyön tekeminen, joka voi olla jopa lukiodiplomia laajempi. Laajan oppimäärän mukaista kuvataiteen taiteen perusopetusta opiskellaan korkeasti koulutettujen

taideopettajien ohjauksessa ja opetussuunnitelmien mukaan. Taiteen perusopinnoissa oppilaalle kertyy taideopintoja tuntimäärällisesti enemmän kuin peruskoulussa tai lukiossa pakollisten kuvataiteen tunneista. Paitsi oppilaalle taiteen perusopetuksen opinpolulla kertyvän osaamisen, myös itse taiteen perusopetuksen koulutusjärjestelmällisen aseman tunnustaminen, nostaminen ja vahvistaminen on tärkeää.

Esityksessä nousee esiin useita uusia velvoittavia tekijöitä kirjaamisesta. Opetussuoritusten lisäksi esityksessä mainitaan mm opetussuunnitelmien vienti järjestelmään, osaamisperusteiden tallentaminen ja esimerkiksi oppilaan osaamisen arviointi tai oppilaan suoritusten arviointi.

Esitämme, että taiteen perusopetuksen opinnoista kirjataan opinto- ja tutkintorekisteriin vain täydet suoritettut oppimäärät eli yleisen oppimäärän suoritus (500 ot), laajan oppimäärän perusopintojen suorittaminen (800 ot) sekä koko laajan oppimäärän suorittaminen (1300 ot) oppilaan saatua päättötodistukset.

Toivomme muutenkin selkeää rajausta ja ohjeita siitä, mitä järjestelmään kirjataan.

Taiteen perusopetuksen oppilaita on Suomessa lähes 130 000 ja taiteenaloja yhdeksän. Esityksessä mainitaan, että järjestelmä ei aiheuttaisi ylläpitäjälle lisäkuluja. On kuitenkin huomioitava, että kirjaaminen on selkeä lisätyö oppilaitoksen henkilökunnan nykytehtäviin nähden eikä kaikilla kouluilla ole tähän resursseja. Etenkään, jos erilaisia kirjaamisvelvoitteita on paljon. Kaikki koulut eivät ole valtionosuuden piirissä ja järjestäjinä on niin kuntia kuin yksityisiä yhdistyksiä.

Ehdotamme, että sanallisen arvioinnin siirtäminen järjestelmään ei olisi velvoittavaa. Mutta mikäli se olisi, siitä koitua lisätyömäärä huomioitaisiin taloudellisten resurssien lisäämisellä.

Kuvataidekouluissa on erilaisia arviointimenetelmiä, pääasiassa sanallista ja toisinaan myös kuvallisanallista. Kun Koski-tietovarannon mainitaan esityksessä innostavan arvioinnin kehittämiseen, on muistettava, että arviointityön kehittäminen ei ole mielekästä pelkästään siitä näkökulmasta, että sitä tehdään joidenkin ohjelmistojen ehdoilla tai siihen muotoon, joka sopii Koski-tietovarantoon. Taideopetukseen sopivia arviointimalleja on kehitelty taiteen perusopetuksen kentällä pitkään ja taiteen perusopetuksen opettajat ovat tässä ammattilaisia.

Näistä tarkennuksista huolimatta Kuvataidekoulujen liitto näkee taiteen perusopintojen oppimäärien kirjaamisen valtakunnalliseen opinto- ja tutkintojärjestelmään kannatettavana ja toivomme järjestelmän helpottavan tulevaisuudessa osaamisen tunnustamista ja erilaisten opinpolkujen mahdollistamista.

Liitto pitää myös tärkeänä, että taiteen perusopetuksen erilaisilla järjestäjillä ja erilaisilla kouluilla olisi yhdenvertaiset ohjeet, mahdollisuudet ja resurssit tietojen tallentamiseen tietovarantoon.

Kivioja Johanna
Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto